

P6_TA-PROV(2007)0156

Sprawozdanie o postępach Chorwacji

Rezolucja Parlamentu Europejskiego z dnia 25 kwietnia 2007 r. w sprawie sprawozdania o postępach Chorwacji w 2006 r. (2006/2288(INI))

Parlament Europejski,

- uwzględniając decyzję Rady z dnia 3 października 2005 r. o rozpoczęciu z Chorwacją negocjacji w sprawie przystąpienia,
 - uwzględniając sprawozdanie o postępach Chorwacji w 2006 r. opublikowane przez Komisję w dniu 8 listopada 2006 r. (SEC(2006)1385),
 - uwzględniając zalecenia wspólnej komisji parlamentarnej UE-Chorwacja z dni 3-4 października 2006 r.,
 - uwzględniając konkluzje Prezydencji Rady Europejskiej z dni 14–15 grudnia 2006 r.,
 - uwzględniając rezolucję Parlamentu Europejskiego z dnia 13 grudnia 2006 r. w sprawie komunikatu Komisji dotyczącego strategii rozszerzenia i najważniejszych wyzwań w okresie 2006-2007¹,
 - uwzględniając zalecenia wspólnej komisji parlamentarnej UE-Chorwacja z dnia 20-21 marca 2007 r.,
 - uwzględniając art. 45 Regulaminu,
 - uwzględniając sprawozdanie Komisji Spraw Zagranicznych (A6-0092/2007),
- A. mając na uwadze postępy, jakie poczyniła Chorwacja w zakresie spełniania kryteriów politycznych, gospodarczych i tych związanych z dorobkiem prawnym oraz pragnąc pogratulować Chorwacji ważnych i wielosektorowych działań podjętych w celu dostosowania jej ustawodawstwa w kontekście jego przeglądu pod kątem zgodności,
- B. mając na uwadze, że o ile Chorwacja stawia czoła nierozstrzygniętym wyzwaniom i rozwija odpowiedni potencjał administracyjny, negocjacje z nią powinny być kontynuowane w niezmiennym tempie i powinny doprowadzić do terminowego przystąpienia Chorwacji do Unii Europejskiej, gdy tylko wszystkie kryteria zostaną spełnione, a negocjacje zakończone,
- C. mając na uwadze, że Chorwacja powinna dołożyć wszelkich starań, aby przeprowadzić niezbędne reformy, tak by negocjacje mogły zostać zakończone w terminie umożliwiającym Parlamentowi Europejskiemu udzielenie zgody jeszcze przed następnymi ogólnoeuropejskimi wyborami parlamentarnymi w czerwcu 2009 r.,
- D. mając na uwadze, że perspektywa przystąpienia Chorwacji do UE ma wymiar regionalny, ponieważ jest namacalnym dowodem na to, że - zgodnie z konkluzjami Rady Europejskiej obradującej w 2003 r. w Salonikach - przyszłość wszystkich krajów Bałkanów Zachodnich naprawdę leży w Unii Europejskiej, co potwierdził w licznych rezolucjach Parlament

¹ *Teksty przyjęte, P6_TA(2006)0568.*

Europejski,

- E. mając na uwadze, że Chorwacja wyraźnie wspiera europejskie aspiracje swych sąsiadów,
- F. mając na uwadze, że doświadczenia wyniesione z minionych rozszerzeń pokazują, że każdy kraj powinien być oceniany według jego własnych zasług, a tempo negocjacji w sprawie przystąpienia powinno opierać się na rzeczywistym przestrzeganiu kryteriów kopenhaskich oraz że stopień zgodności z tymi kryteriami powinien decydować o ostatecznej dacie przystąpienia,
- G. mając na uwadze, że Traktat z Nicei nie stwarza adekwatnej podstawy do dalszego rozszerzenia oraz że właśnie dlatego zasadnicze założenia obecnego Traktatu ustanawiającego Konstytucję dla Europy powinny wejść w życie z końcem 2008 r. w celu stworzenia warunków niezbędnych do kolejnych rozszerzeń oraz umożliwienia bardziej skutecznego, przejrzystego i demokratycznego działania Unii, co jest warunkiem wstępnym dalszych rozszerzeń, mając ponadto na uwadze, że Komisja i Rada muszą intensywnie pracować nad stworzeniem warunków wstępnych koniecznych do rozszerzenia, a dokładniej do przystąpienia Chorwacji do UE,
- H. mając na uwadze, że odpowiedzialność za zapewnienie zdolności Unii Europejskiej do dalszych pomyślnych rozszerzeń spoczywa na Unii Europejskiej, a nie na państwach kandydujących,
- I. mając na uwadze, że wspólny proces przeglądu zakończony został pomyślnie w październiku 2006 r. oraz że w związku z tym mogłyby się rozpocząć negocjacje dwustronne z Chorwacją w sprawie konkretnych aspektów wspólnotowego dorobku prawnego,
- J. mając na uwadze, że do tej pory otwarto sześć rozdziałów wspólnotowego dorobku, a dwa, dotyczące nauki i badań oraz edukacji i kultury zostały tymczasowo zamknięte,
- K. mając na uwadze, że Komisja wykorzystała już odpowiednie wyznaczniki w celu monitorowania postępów władz chorwackich w kluczowych i wrażliwych obszarach, jak polityka konkurencji, zamówienia publiczne, swobodny przepływ kapitału, sprawiedliwość, wolność i bezpieczeństwo, polityka społeczna i zatrudnienie,
- L. mając na uwadze, że Chorwacja musi utrzymać starania na rzecz spełnienia kryteriów i że muszą one iść w parze ze skutecznymi środkami wykonawczymi i odpowiednimi mechanizmami kontrolnymi,
- M. mając na uwadze, że gruntowna reforma administracji publicznej i sądownictwa, a także policji, jest kluczowa dla osiągnięcia standardów wymaganych do przystąpienia do UE i jest niezbędnym ku temu warunkiem,
- N. mając na uwadze, że dokładna i obiektywna analiza najnowszej historii regionu, prawdziwe pojednanie pomiędzy narodami i ustanowienie dobrosąsiedzkich stosunków może w istotny sposób przyczynić się do prawdziwego procesu integracji z Europą,
- O. mając na uwadze, że ściganie zbrodni wojennych oraz reintegracja uchodźców i przemieszczonych stanowią zasadnicze elementy procesu pojednania,

1. zauważa, że Chorwacja poczyniła już znaczne postępy na drodze do przystąpienia do UE;
2. zgodnie z komunikatem Komisji w sprawie strategii dotyczącej rozszerzenia i najważniejszych wyzwań w latach 2006-2007 (COM(2006)0649), uważa, że Chorwacja nadal spełnia polityczne kryteria akcesji i może być uważana za funkcjonującą gospodarkę rynkową gotową sprostać konkurencji i wolnemu rynkowi Unii w perspektywie średniookresowej, jeżeli energicznie wdroży program reform, aby usunąć nierozwiązane jeszcze, lecz istotne słabe punkty;
3. gratuluje władzom chorwackim szybkich postępów poczynionych dotychczas w negocjacjach w sprawie przystąpienia, szczególnie w przyjmowaniu głównych elementów ustawodawstwa w kluczowych obszarach, takich jak administracja publiczna, administracja sądów oraz polityka antykorupcyjna;
4. mimo nadchodzących wyborów wspiera rząd i opozycję w podejmowaniu koniecznych, aczkolwiek czasem trudnych decyzji, szczególnie w zakresie polityki konkurencji i pomocy publicznej oraz stwierdza, że decyzje te w końcu będą korzystne dla wszystkich obywateli Chorwacji;
5. wzywa rząd Chorwacji do wzmocnienia potencjału w zakresie wdrażania praw transponowanych ze wspólnotowego dorobku prawnego do krajowego systemu prawa we wszystkich jego dziedzinach, a zwłaszcza w dziedzinie środowiska;
6. nalega w tym kontekście, aby władze Chorwacji w należyty sposób uwzględniły obawy lokalnych społeczności i opinii publicznej dotyczące kontrowersyjnych projektów przemysłowych stanowiących zagrożenie dla środowiska lub zdrowia publicznego i wzywa je do ustanowienia jasnej i przejrzystej procedury, w ramach której wszystkie zainteresowane strony, a nie wyłącznie inwestorzy, mogliby uzyskiwać informacje i być konsultowani;
7. zachęca w związku z tym rząd Chorwacji do pełnego poszanowania i wdrożenia postanowień wynikających z międzynarodowych dokumentów, takich jak konwencja z Aarhus, oraz, ostatecznie, do ratyfikowania protokołu z Kioto, zgodnie z najnowszymi strategiami UE w zakresie środowiska;
8. jest zaniepokojony słabnącym poparciem w Chorwacji dla przystąpienia do UE i przychylnie odnosi się do faktu łączenia przez rząd i opozycję sił w wyjaśnianiu społeczeństwu gospodarczych, społecznych i kulturowych korzyści płynących z procesu przystąpienia; wzywa Komisję do nasilenia prowadzonych przez nią działań informacyjnych dotyczących ww. korzyści;
9. podkreśla konieczność szybkiego i skutecznego wdrożenia podjętych do tej pory reform w celu dalszej modernizacji Chorwacji oraz dalszego umacniania i ugruntowywania demokracji i społecznej gospodarki rynkowej; w związku z tym:
 - a) zauważa, że przepisy ustawy o służbie cywilnej wprowadzające przejrzystość i obiektywizm w mianowaniu i ocenie urzędników państwowych wejdą w życie dopiero po następnych wyborach; zauważa też, że decyzja ta może stworzyć wrażenie wprowadzania opóźnień do tej jakże ważnej sfery i z tego powodu stoi na stanowisku, że determinacja rządu w reformowaniu administracji publicznej jest połowiczna, mimo iż położenie kresu politycznemu oddziaływaniu na służbę cywilną jest dla obecnego rządu sprawą najwyższej

wagi;

- b) zauważa zaangażowanie minister sprawiedliwości Chorwacji w kontynuowanie, zgodnie z zapowiedziami, racjonalizacji liczby sądów działających w kraju w celu zwiększenia ich profesjonalizmu i skuteczności; przypomina minister, że proces ten musi iść w parze z ustanowieniem odpowiednich procedur i kryteriów mianowania oraz oceny pracowników wymiaru sprawiedliwości, nastawionych na zapewnienie wystarczających gwarancji profesjonalnego i niezależnego sądownictwa; w związku z tym wyraża zadowolenie z powołania grupy roboczej ds. opracowania nowych ramowych kryteriów oceny sędziów, jak i z powodu zmiany ustawy o ustroju sądów, która nakłada na sędziów obowiązek składania oświadczenia majątkowego i wprowadza możliwość przenoszenia sędziów do nadmiernie obciążonych sądów; jest przekonany, że nadrabianie zaległości powinno być kontynuowane poprzez promowanie alternatywnych mechanizmów rozwiązywania sporów, aby osiągnąć cel, jakim jest skuteczny system sądowniczy;
- c) wyraża uznanie dla Chorwacji z powodu pełnej współpracy tego kraju z Międzynarodowym Trybunałem Karnym dla Byłej Jugosławii (MTK); jest jednak zaniepokojony tym, że jak to pokazały niedawne orzeczenia sądowe, skuteczne ściganie zbrodni wojennych wciąż jest osłabiane przez niechęć na szczeblu lokalnym, utrzymującą się stronniczość niektórych pracowników wymiaru sprawiedliwości wobec obywateli niebędących Chorwatami i niedostateczną ochronę świadków przed zastraszaniem; wzywa rząd Chorwacji, aby aktywnie inspirował i wspierał ściganie zbrodni wojennych, niezależnie od narodowości sprawców; jest zaniepokojony niektórymi inicjatywami podjętymi przez rząd, a mianowicie złożoną przez niego ofertą udzielenia pomocy generałom armii w pokryciu kosztów obrony oraz wolą rządu, by występować w charakterze *amicus curiae* w sprawach rozpatrywanych przez MTK;
- d) uważa, że wszystkie chorwackie instytucje i partie powinny przeciwdziałać postrzeganiu Międzynarodowego Trybunału Karnego dla Byłej Jugosławii przez społeczeństwo jako wrogiej instytucji i nagłośnić rolę, jaką MTK odgrywa w ściganie zbrodni wojennych popełnionych przeciw chorwackiej ludności cywilnej;
- e) stwierdza, że istnieją odpowiednie ramy prawne dla ochrony mniejszości, jak i udowodnione już zaangażowanie we włączenie tych mniejszości w ramy systemu politycznego; przypomina o znaczeniu zapewnienia właściwej reprezentacji tych mniejszości w służbie publicznej, siłach policyjnych oraz sądownictwie, a także równego traktowania w stosunkach własnościowych i gospodarczych; wzywa do opracowania na wszystkich szczeblach administracji państwowej konkretnego planu działania mającego na celu uzyskanie proporcjonalnej reprezentacji mniejszości, zgodnie z postanowieniami prawa konstytucyjnego oraz odpowiednimi przepisami w zakresie monitoringu;
- f) z zadowoleniem zauważa pozytywne sygnały związane z procesem powrotu uchodźców i przesiedleńców; zachęca rząd do dalszego sprzyjania powrotom poprzez poszukiwanie sprawiedliwych, skutecznych i trwałych sposobów rozwiązywania kwestii mieszkaniowych i problemów związanych z zatrudnieniem, które stanowią najpoważniejsze obawy dla potencjalnych powracających; zwraca się do chorwackich władz o zagwarantowanie dostaw wody i elektryczności do wszystkich wsi, których dotyczy proces powrotu;
- g) z zadowoleniem przyjmuje nowy rządowy plan pięcioletni na rzecz uregulowania kwestii przepisów mieszkaniowych dotyczących byłych posiadaczy praw lokatorskich poza strefami o szczególnym znaczeniu dla państwa; w tym kontekście podkreśla potrzebę

przyspieszonej realizacji nowego planu działania, w celu zajęcia się pilnymi potrzebami zainteresowanych grup ludności;

- h) zwraca się ponownie do władz chorwackich o przedłużenie ostatecznego terminu uznawania lat pracy w odniesieniu do osób, które pracowały wówczas w tzw. „Republice Srpskiej Krainy”, tak aby umożliwić składanie wniosków o uznanie lat pracy osobom niebędącym rezydentami; przypomina władzom, że stanowiłoby to namacalny dowód gotowości Chorwacji do przewyciężenia rozłamów wywołanych przez konflikt i wspierania pojednania w kraju;
 - i) z zadowoleniem przyjmuje stale rosnący wzrost gospodarczy w Chorwacji, oparty na ambitnym planie reform i wysokim poziomie inwestycji prywatnych i wyraża nadzieję, że niebawem fakt ten znajdzie odzwierciedlenie w większej liczbie lepszych miejsc pracy;
 - j) przypomina władzom chorwackim, że otwarta, konkurencyjna gospodarka rynkowa jest podstawowym warunkiem członkostwa w UE; wzywa władze chorwackie do poważniejszego i sprawniejszego wdrażania uzgodnionych celów dotyczących sprzedaży udziałów mniejszościowych i większościowych w przedsiębiorstwach państwowych oraz do zmniejszenia dotacji państwowych, szczególnie w sektorze budownictwa okrętowego i sektorze hutniczym; uważa, że należy uczynić więcej na rzecz otwarcia rynku chorwackiego dla zagranicznych inwestorów i usługodawców oraz zrównania ich z podmiotami krajowymi; wzywa Chorwację do zezwolenia obywatelom UE na nabywanie nieruchomości, poprzez pełne i celowe stosowanie obowiązujących procedur, za wyjątkiem obszarów wyłączonych z nabycia; przypomina, że powyższe cele przewiduje już Układ o stabilizacji i stowarzyszeniu z Chorwacją;
 - k) wzywa rząd Chorwacji do wzmocnienia swojego potencjału administracyjnego, aby jak najlepiej wykorzystać instrument pomocy przedakcesyjnej;
10. udziela pochwały Chorwacji za jej pozytywną i wiodącą rolę w południowo-wschodniej Europie oraz z zadowoleniem przyjmuje działania rządu Chorwacji, jakie prowadzi on w ramach sprawowanej w chwili obecnej funkcji urzędującego przewodniczącego Procesu Współpracy Państw Europy Południowo-Wschodniej; wzywa Chorwację i sąsiadujące z nią państwa do ostatecznego uregulowania wszystkich nierozwiązanych kwestii granicznych;
11. wzywa zwłaszcza rządy Chorwacji i Słowenii do wyczerpania wszystkich dostępnych możliwości w celu zawarcia porozumienia w sprawie wszelkich nierozstrzygniętych kwestii granicznych, uwzględniając porozumienia osiągnięte dotychczas oraz konkluzje Rady Europejskiej z 17-18 czerwca 2004 r. oraz zwraca się do nich o powstrzymanie się od jakichkolwiek jednostronnych działań, które mogłyby narazić na szwank takie porozumienie;
12. domaga się, aby w przypadku, gdy nie będzie można znaleźć rozwiązania trwającego konfliktu granicznego na drodze bilateralnej z sąsiadującymi krajami, możliwe było skorzystanie z usług strony trzeciej;
13. wzywa Komisję do dalszego zachęcania i wspierania szeroko pojętego procesu dochodzenia do prawdy i pojednania w Chorwacji i w regionie Bałkanów Zachodnich oraz do objęcia nim innych sąsiadujących państw, jeżeli okaże się to konieczne; jest przekonany, że proces ten powinien objąć społeczeństwo obywatelskie, decydentów politycznych i osobistości świata kultury oraz że powinien stać się podstawą trwałego pokoju i stabilności w regionie;

uważa, że ów proces pojednania musi w szczególny sposób zwracać się do młodzieży i obejmować gruntowny przegląd podręczników szkolnych i szkolnych programów nauczania historii;

14. popiera w związku z tym wszelkie działania chorwackiego społeczeństwa obywatelskiego dotyczące angażowania się w publiczne debaty i upowszechniania wśród społeczeństwa wiedzy na temat najnowszej historii Bałkanów Zachodnich; podkreśla, że tego typu organizacje są podstawowym i niezbędnym elementem prawdziwie pluralistycznego społeczeństwa; wzywa rząd Chorwacji do wspierania nauczania najnowszej historii, promującego wzajemne zrozumienie;
15. wzywa nowe państwa członkowskie do odegrania aktywnej roli w procesie zbliżania się Chorwacji do członkostwa w UE, pozwalając Chorwacji na skorzystanie z nabytych doświadczeń w zakresie reform;
16. zobowiązuje swojego przewodniczącego do przekazania niniejszej rezolucji Radzie, Komisji, jak również rządowi i parlamentom państw członkowskich oraz Chorwacji.